

Yrityksen talousmatematiikka on yksinkertaista.
Kassassa pitää olla illalla enemmän rahaa kuin aamulla.
Puuseppä Kari Virtanen

Pirut riehuvat Onkilahden koulussa

Pohjalainen 23.4.2008

Musiikkiluokkien oppilaat valmistautuvat koululaisooppera Noitasapatin tiistaiseen esitykseen innostuneina. Musiikkiteatteri on koululaisille uusi haaste.

VAASA

Anne Laurila

anne.laurila@pohjalainen.fi

Onkilahden koulun musiikki-
luokat ovat joutuneet noituuden
valtaan. Kuka oli mukana noitasapatin ja kuka selviää hengissä noitavainosta, se selviää tiistaina Vaasan kaupunginteatterissa esitettävässä koululaisoopperassa Noitasapatti.

– Tämän oopperan tapahtumat sijoittavat Vaasaan vuonna 1666, ja se kertoo noitavainoista. Meistä tämä sopii erinomaisesti esitettäväksi näin kaupungin juhlavuonna, hymyilee Onkilahden koulun musiikinopettaja Anne Tienhaaralla.

Hän on yhdessä kollegojensa György Kádárin ja Tarja Reinin kanssa harjoittanut koulun 5–6-luokkalaisten kuoron esiin-

Onkilahten koulun musiikki-
lokat ovat joutuneet noituuden
altaan. Kuka oli mukana noita-
aputissa ja kuka selviää tiistaina
noitavainosta, se selviää tiistaina
/vaasan kaupunginteatterissa esi-
tettävässä koululaisoopperassa
Noitasapatti.

Tämän oopperan tapahtumat
sijoittavat Vaasaan vuonna 1666,
ja se kertoo noitavainoista. Meistä
tämä sopii erinomaisesti esitettä-
väksi näin kaupungin juhlavuon-
na, hymyilee Onkilahten koulun
musiikinopettaja Anne Tienhaa-
ra.

Hän on yhdessä kollegojensa
György Kádárin ja Tarja Reinin
kanssa harjoittanut koulun
5-6-luokkalaisten kuoron esiin-
lymään koululaisoopperassa
koulun oman orkesterin kanssa.
Kádar on vastannut orkesterin
harjoittamisesta ja Reini tanssi-
reeneista.

Noitasapatti on koulun yhteis-
työprojekti Suomen kansallisoop-
peran kanssa.

Punainen tukka on merkki
Noitasapatti-oopperassa käydään
jännittävää oikeudenkäyntiä Vaa-
san kätäjällä. Marketta Maunun-
sytärtä syytetään noituudesta, ja
tuomari on päättänyt saada noi-
dan pois päiviltä oman kunnan-
sa vuoksi.

Osa kansasta on kauhuissaan,
mutta osa riemuitsee. Hymyy kui-
tenkin hyöyry, kun paljastuu, että
kerä tahansa voidaan syyttää noi-
tuudesta.

Sana noitasapatti tarkoitti en-
nenvaanahan paholaisen luona
vierailua. Sinne noitaid lensivät
luudalla tai vasikalla. Merkinä

Vauhakas Piruriuha on yksi koululaisooppera Noitasapatin ohjelmanumeroista, jota Onkilahten koululaiset harjoittelevat tiistain esitystä varten.

noitasaputissa käyneillä oli pu-
naiset hiukset tai kellertävänvih-
reät silmät.

Solistit kansallisoopperasta
Kansallisooppera on laatinut
kaksi oopperapakettia koululle.

Toinen on **Markus Lageruudin** ja
Ilpo Tiitosen Kerjäläiset-ooppera,
joka tänä keväänä esitettiin muun
muassa Kristiinankaupungissa.
Toinen paketti on juuri vaasalais-
ten valitsema **Noitasapatti**.

-Ooppera tarjoaa paketteja
koululle, lähettää librettokirjan
ja cd-levyä, joiden avulla koulus-

sa voidaan itsenäisesti harjoitella
ooppera. Kun sitten on esitys, kan-
sallisoopperasta tulevat solistit ja
säestäjä paikalle, kuvailee Tien-
haara.

Kansallisoopperan ohjaaja
Hannele Martikainen on käynyt

kerran kevään harjoitusprosessin
aikana Onkilahten koululla kat-
somassa harjoituksia ja antamas-
sa ohjeita. Toisen kerran hän tulee
vasta esityspäivänä eli yliuomen-
na, jolloin tehdään viime hetken
viilaukset.

-Myös säestäjä **Tuomas Mali** on
käynyt meillä kerran. Hänellä on

esityksessä kirjuriin rooli eli hän
säestää esitystä syntikalla.

Malin ja Martikaisen lisäksi
kansallisoopperasta tulevat esi-
tyksen solistit, Marketta Mau-
nunytärtä näyttelvä **Minna-Sis-
ko Mutanen** ja tuomarin roolissa
oleva **Milka Nikander**.

Myös esiintymispuvut saadaan
oopperasta lainaksi. Koko projekti
ei Onkilahten koululle maksa mit-
tään, sillä kansallisooppera järjes-
ti koululle rahoituksen Pro oop-
pera-säätiön kautta, ja salivuokra
saadaan katettua stipendiahoin-
lippuutot koulu saa pitää itse.

Haastava projekti

Noitasapatin kaltaista projektia ei
ole Onkilahten koulussa toteutet-
tu aiemmin. Tienhaara on innois-
saan, ja hän kertoo myös oppilai-
den olevan aivan täpinässä.

-Meillä on musiikillisesti taita-
via oppilaita, eikä tämä ooppera
ole heille siltä kantilta erityyseen
haastava, mutta ilmaisullisesti
tämä on uutta ja haastavaa. Emme
ole tehneet musiikkiteatteriesitys-
tä aikaisemmin.

Mukana on runsaat 50 lasta,
joilla ei ole suurta solistitehtäviä
oopperassa. He esittävät tavallisi-

ta kansaa ja esimerkiksi lautamie-
hiä, joiden tärkein tehtävä on ys-
kiä sopivissa kohdissa.

Koska Noitasapatti-oopperan
kesto on noin puoli tuntia, kou-
lun orkesteri ja kuorolaiset ovat
valmistaneet ennen oopperaa esi-
tettäväksi muutaman 1400-1600-
lukuun musiikkikappaleita, jotka
sopivasti johdattelevat oopperan
tunnelmaan.

Koululaisooppera Noitasapatin
ainoa esitys on Vaasan kaupungin-
teatterin Romeo-salissa 25.4.2006
kello 18. Lippuja saa ovelta.

Noitasapatti, jännittävä kuin keskiaika

HANNU TENHAARA

Teatteri

Noitasapatti. Herman Rechbergerin yksinäyrotkseen ooppera Vaasan kaupunginteatterin suurla näytämällä 25. huhtikuuta. Ohjaukset Hannele Martikainen. Libretto Ilpo Tihoon. Pääroolissa Minna-Sisko Mutanen. Roolissa Onkklahden koulun musiikkiopiston oppilaita.

VAASA

Johanna Kohtakangas

johanna.kohtakangas@pohjalainen.fi

Suomalaistuneen itävaltalaisen säveltäjän Herman Rechbergerin kolmas ooppera *Noitasapatti* (*Black sabbath*, 2000) on Kansallisoopperan taidelasivatustuotanto, jonka perusteena on hauskat ja ennakokuluton: musiikin ammatillaiset ja koululaiset toteuttavat yhteistyössä yksinäyrotkseen oopperan, joka rakennetaan kuin "okeooppinen" musiikkidraama.

Vaasan kaupunginteatterin suurla näytämöille valmistuneessa *Noitasapattissa* estradilla lauloivat, tanssivat ja näytelivät kymmenet Onkklahden koulun 5. ja 6. luokkien oppilaat, ja kaksi oopperasolistia, mezzosopraano **Minna-Sisko Mutanen** (Martetta) ja baritoni **Mika Nikander** (tuomari), sekä

Suosählyn SM-turnaus Leivommäellä

Suosählyn Suomen mestaruus ratkaistaan tänäkin vuonna. Uudon lajin SM-turnaus mitellään Leivommäellä, Keski-Suomessa 22. heinäkuuta.

Suosählyjoukkueessa on kenrällä kolme pelaajaa ja maalityyppi. Peliaika on kaksi kertaa kuusi minuuttia, pelialustana pehmeäkö avosuo ja kenttä rajataan heinäpöytäin. Peli on fyysisesti raskasta eikä puhraana säily.

pianisti **Tuomas Mäli** (kirjuri).

Vaikka Kansallisoopperan soolisten esiintyminen nosti ennako-odotuksia, ja musiikkiluokkien opettajien **György Kadarin** ja **Anne Tenhaaran** harjoittamilla lapsikuorolla ja -orkesterilla on totuttu kuulemaan kunnianhimoistakin tulkittaa. Yllätti näytös varmasti ainakin ne, jotka odottivat näkevänsä jotain söpöä ja kotikutoista.

Antti Tuurin *Punakamisten kirjojen* ja *Lappalaisoopperan* ohjaajana kunnostautunut **Hannele Martikainen** rakensi draamallisesti tukan ja kurinalaisen, dramaattisen tummamuhuvan lastenoopperan, jossa oli mukana sekä jännitystä, että keventävää huumoria. Paikoin oopperan hyökkäävät joukkokohdatukset, kuten lopun noitakätäjöinti, muistuttivat *Lappalaisoopperasta*.

Tositapahtumiin perustuva *Noitasapatti* on jo aiheensa puolesta rankka ja traaginen: Vaasan kirkonlakunanoikeus syyttää 1600-luvulla elänyttä Marjatta Maunun tytärtä noitasapatin vietosta, eli vierailusta paholaisen luona. Marjalla on panttina päänsä, tuomarilla arvovaltansa.

Suosähly eroaa muutenkin tavallisesta sähköstä. Suuri ero on ainakin se, että pallo ei vierii, vaan yssä juuri siihen mihin se putoa.

Rooman viinavaras pakeni poliisilaitokselle

Kaksi viinapulloa vohkivat myymälävaras juoksi pakomatkallaan juuri sinne, minne hänen imissään tapauksessa olisi pitänyt juosta: poliisilaitokselle.

Näytämöllä tummatukka valtoimenaan liehuva Mutanen on uskottava "noita" ja taitavasti lapsiesiintyjät huomioiva. Päätöslähteenä kärjäväkenä, lauramielinen vartijoina ja symbolisina "ritopiruna" tanssiville, soittaville ja laulaville lapsille tilaa näyttää taitojaan.

Lopputuloks on huoliteltu, paikoin jännittävä mystinen ja "keskiäikäinen". Kuoro ja orkesteri jousineen ja puhaltimineen, vievät polveilevat osuutensa, tunteettomien sävelteiden melankoliset balladit 1400-1600-luvulta ja Giovanni Gastoldin barokkiselvähät, kunnialla läpi, ja keskiaikaisista tanssisarjoista heijastuu, kuten pitääkin, esiintymisen ilo. Tieysti uskottavuutta tukee myös Kansallisoopperasta lainattu historiapurustus.

Omaa jännitettään näyrotkseen loi vuorovaikutus yleisön kanssa. Lopuksi yleisö, joka värvätään Turun hovioikeudeksi, saa käsimerkein päättää, mestartaanko "noita" vai ei. Vaasalaisyleisö on odotettu ti kiltti: penkalot nousevat pystyyn, pyöveli jää työttömäksi ja piinallinen kärjöönti päättyy vaipautuneeseen riemuttanssiin.

Poliisilaitoksen ovelta seissyt virkavallan edustaja kuuli "pysäyttäkää varas!"-huudot ja näki samalla suoraan häntä kohhti pullojensa kanssa juoksevan 19-vuotiaan pojan.

Pelästyneen myymälävaras tunnusti tekosensa empimättä.

–Kyllä, varas sin pullot. Mutta tätä suklaapatukkaa minä en varastanut, poika sanoi hänen taskuistaan löytyneitä patukkaa osoittaen.

Poliisi pidätti pojan lisäksi myös kolme hänen ystävänsä epäiltyinä avunannosta rikokseen.

Pohjaislaiva 30.4.2006

Oopperalaulaja Minna-Sisko Mutanen lauloi vaasalaislasten kanssa kaupunginteatterin näytämöllä *Noitasapatin*.

Koulut ja kurssit

Valtakunnallinen terveys- ja sosiaalialan yritysten hakupalvelu

www.hoivayrittajat.com

Etsikö sosiaali- ja terveysalan osaajia ja heistä tietoa? Palveluverkon kautta löydät Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan yritysten palvelutietoja valtakunnallisten yritystietojen lisäksi. Palveluverkosta löydät myös linkit sidosryhmiin sekä tietopankin koulutuksista, ajankohtaisista teemoista ja tapahtumista.

Yrittäjä, etsikö markkinointikanavaa palveluillesi? Liity mukaan HOPE-palveluverkkoon www.hoivayrittajat.com. Valtakunnan kattavimman hoiva-alan palveluverkon kautta useat tuhannet mahdolliset asiakkaat ja omaiset löytävät palvelusi vaivattomasti. Vuosimaksu yritykselle alnoastaan 50 €.

Lisätiedot SeAMK SoTe –yksikkö projektipäällikkö Irene Enlund,
020 124 5089, irene.enlund@seamk.fi tai www.sote.fi